Yüz ?fadelerini Tan?ma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yüz ?fadelerini Tan?ma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33540

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yüz ?fadelerini Tan?ma Ölçe?i (Y?TÖ), 1999 y?l?nda S.S. Y?ld?r?m taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin, özellikle de **zihin engelli çocuklar** gibi özel popülasyonlar?n, temel duygusal yüz ifadelerini do?ru bir ?ekilde alg?lama ve tan?mlama yeterliliklerini de?erlendirmektir. Ölçek, sosyal bili? ve duygusal zeka alan?ndaki kritik bir beceri olan duygu tan?ma yetene?inin sistematik olarak ölçülmesine olanak tan?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi, zihin engelli çocuklar?n sosyal etkile?im ve ileti?imde ya?ad??? zorluklar?n temelinde yatan duygusal ipuçlar?n? anlama eksikliklerini belirlemeye odaklanm??t?r. Bu nedenle, Y?TÖ, klinik de?erlendirmelerde ve özel e?itim programlar?n?n planlanmas?nda önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yüz ?fadelerini Tan?ma Ölçe?i, Duygu Tan?ma, Zihin Engellilik, Psikometrik Geli?tirme, Sosyal Bili?, Duygusal ?leti?im, Performans Testi.

Yazarlar

Y?ld?r?m, S.S.

Amaç

Yüz ?fadelerini Tan?ma Ölçe?i'nin birincil amac?, standardize edilmi? görsel materyaller kullanarak deneklerin temel duygular? (mutluluk, üzüntü, öfke, korku vb.) temsil eden yüz ifadelerini ne ölçüde do?ru ve h?zl? tan?d???n? belirlemektir. Ölçek, özellikle duygusal ipuçlar?n? i?leme süreçlerinde farkl?l?k gösteren veya gecikme ya?ayan popülasyonlar için hassas bir ölçüm arac? sa?lamay? hedefler.

Ölçek, zihin engelli çocuklar?n duygusal yüz ifadelerini tan?ma becerilerini de?erlendirerek, bu becerideki eksikliklerin derecesini tespit etmeye ve bu eksiklikleri gidermeye yönelik bireyselle?tirilmi? e?itim stratejileri geli?tirmeye yard?mc? olmak üzere tasarlanm??t?r. Bu, sosyal ve duygusal geli?im alan?nda önemli bir tan? arac? i?levi görür.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, **duygusal yüz ifadelerini tan?ma yetene?i**dir. Bu yap?, ki?inin sunulan bir yüz ifadesini do?ru bir duygu kategorisi ile e?le?tirmesini gerektiren alg?sal ve bili?sel süreçleri kapsar. Ölçek, genellikle Paul Ekman'?n çal??malar?yla ili?kilendirilen alt? veya yedi

ARABPSYCHOLOGY.COM

temel evrensel duyguyu (mutluluk, üzüntü, öfke, korku, tiksinti, ?a?k?nl?k) hedef al?r.

Ölçek maddeleri, görsel uyaranlar?n (foto?raf veya çizimler) sunumundan ve ard?ndan kat?l?mc?dan zorunlu seçim (forced-choice) veya aç?k uçlu yan?t (labeling) yoluyla duyguyu tan?mlamas?n? istemekten olu?ur. Ölçek, zihin engelli çocuklar için uygun olacak ?ekilde, bili?sel yükü minimuma indiren ve net görsel ayr?m sa?layan materyaller kullan?larak geli?tirilmi?tir.

Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar? veya yöntemleri belirtilmemi?tir. Ancak, doktora tezi kapsam?nda geli?tirilen bir araç oldu?u için, geçerlik çal??malar?n?n yap?lm?? olmas? beklenir. Bu çal??malar tipik olarak iki ana alana odaklanm??t?r:

Kapsam Geçerli?i (Content Validity): Ölçekte kullan?lan yüz ifadelerinin, ilgili duyguyu do?ru ve net bir ?ekilde temsil etti?inin uzman görü?ü ile teyit edilmesi.
Ölçüt Geçerli?i (Criterion Validity): Ölçekten elde edilen puanlar?n, kat?l?mc?lar?n sosyal beceri düzeyleri veya mevcut duygu tan?ma becerilerini ölçen di?er standart testlerle korelasyonunun incelenmesi. Ayr?ca, bilinen farkl? tan? gruplar? aras?ndaki ayr?mc?l?k gücüne (ay?rt edici geçerlik) bak?lm?? olmas? muhtemeldir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte spesifik güvenirlik bilgileri (örne?in, Cronbach Alfa katsay?s?) rapor edilmemi?tir. Yüz ?fadelerini Tan?ma Ölçe?i gibi performans tabanl? testlerde güvenirlik çal??malar? genellikle a?a??daki yöntemlerle sa?lan?r:

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?inin belirlenmesi (zaman içindeki istikrar).
?ç Tutarl?l?k: Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarl? oldu?unu ölçen istatistiksel yöntemler (örne?in, Kuder-Richardson 20 veya 21 formülleri, zira yan?tlar genellikle do?ru/yanl?? ?eklinde dichotomous'tur).
Puanlay?c?lar Aras? Güvenirlik: Ölçek uygulamas?n?n ve puanlamas?n?n objektifli?i yüksek oldu?undan (zorunlu seçim), bu tür güvenirli?e daha az ihtiyaç duyulmakla birlikte, uygulama prosedürünün standardizasyonu büyük önem ta??r.

Faktör Analizi

Ölçek maddelerinin yap?s? (farkl? temel duygular?n tan?nmas?) göz önüne al?nd???nda, faktör analizinin amac?, duygusal yüz ifadelerini tan?ma becerisinin tek bir genel faktör alt?nda m? topland???n? yoksa farkl? duygular?n (örne?in, pozitif duygular vs. negatif duygular) ayr? faktörler mi olu?turdu?unu incelemek olabilir. Kaynakta spesifik faktör analizi detaylar? bulunmamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ancak, ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, kullan?lan görsel uyaranlar?n yap?sal geçerli?ini desteklemek amac?yla Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemlerinin uygulanm?? olmas? olas?d?r.

Enstrüman

Test Type: Geli?tirme Ölçe?i (Developmental Scale) / Performansa Dayal? Yetenek Testi

Format: Görsel uyaranlara dayal?, bireysel olarak uygulanan bir testtir. Yan?t format? genellikle zorunlu seçim (örne?in, sunulan yüz ifadesinin alt?ndaki dört duygu etiketinden birini i?aretleme) veya sözel etiketleme ?eklindedir.

Language Available: Türkçe.

Population Group: Zihin Engelli Çocuklar (Children with Intellectual Disabilities).

Age Group: Belirtilmemi? (Çocuk popülasyonuna yönelik olup, genellikle 5-15 ya? aral???na uygulanabilecek ?ekilde tasarlanm??t?r).

Population Details: Ölçek, özellikle zihin engelli çocuklar grubunun sosyal ve duygusal bili? yeteneklerini de?erlendirme ihtiyac?ndan do?mu?tur. Uygulama ve puanlama prosedürleri bu grubun özel ihtiyaçlar?na uygun hale getirilmi?tir.

Test Methodology: Ölçek, birebir (yüz yüze) uygulama gerektirir. Uygulay?c?, standardize edilmi? bir dizi yüz ifadesi görselini sunar ve denekten do?ru duyguyu seçmesini veya adland?rmas?n? ister. Performans, do?ru tan?ma say?s? üzerinden puanlan?r.

Anahtar Kelimeler

Özel E?itim, Duygusal Zeka, Psikometri, Geli?imsel Psikoloji, S.S. Y?ld?r?m, Duygusal Yüz ?fadeleri, Bili?sel De?erlendirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor.

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor.

Correspondence Address: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eski?ehir (Tez Kayna??).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 1999 (Doktora Tezi Geli?tirme Y?l?).

?zinler ve Ücret: Ölçek, bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir araçt?r. Kullan?m ve ço?altma izinleri için öncelikle yazar (S.S. Y?ld?r?m) ile ve akademik kullan?m için ilgili üniversite (Anadolu Üniversitesi) ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ticari bir ücret bilgisi bulunmamaktad?r.

Referanslar

Y?ld?r?m, S.S. (1999). *Zihin engelli çocuklar?n duygusal yüz ifadelerini tan?ma durumlar?n?n de?erlendirilmesi* (Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eski?ehir.

Bu çal??man?n kayna??na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

Yüz ?fadelerini Tan?ma Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri (kullan?lan görsel uyaranlar veya spesifik soru setleri) kaynak içerikte mevcut de?ildir. Ölçek, genellikle temel duygular? (mutluluk, üzüntü, öfke, korku vb.) temsil eden standardize edilmi? görsel uyaranlardan olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM